

İş Sağlığı ve Güvenliği ► Tehditler, Kaza, Yaralanma ve Yangınlar

1. [İSG Tehdit Eden Unsurlar](#)
2. [Merak Ediyorum](#), [Etkinlik Zamanı](#)
3. [Merak Ediyorum](#), [Etkinlik Zamanı](#)
4. [Araştır ve Düşün](#)
5. [Kaza, Yaralanma ve Yangınlar](#)
6. [Etkinlik Zamanı](#), [Göster Kendini](#)
7. [Mesleğe Hazırlanıyorum](#)

Öğrenme Birimi 2

İş Sağlığı ve
Güvenliği

Aşağıdaki soruyu düşününüz/araştırınız ve cevaplarınızı yazınız.

- ☐ Disiplinlerarası çalışma ne demek? Araştırınız.
- ☐ Disiplinlerarası çalışmayı iyi anlattığını düşündüğünüz bir örnek bulunuz ve bulduğunuz örnek üzerinden konuyu yazarak açıklayınız.

- ❑ İş kazası beklenmeyen bir zamanda basit bir nedenle meydana gelebilir.
- ❑ Çalışanlar genellikle kazanın kendi başlarına gelme olasılığının çok düşük olduğunu zannederler.
- ❑ İş sağlığı ve güvenliğini tehdit eden unsurlar iki ana başlıkta toplanabilir.
 - a) Güvensiz davranışlar
 - b) Güvensiz durumlardır

- ❑ Güvensiz davranışlar, bir kazanın ortaya çıkmasına neden olan, eylem ve davranışlardır.

a) Güvensiz Davranış Örnekleri

- ✓ Görev verilmeden ya da uyarılara aldırmadan çalışmak
- ✓ Tehlike oluşturacak şekilde alet, makine kullanmak
- ✓ Yanlış alet, makine kullanmak
- ✓ Güvenlik donanımını kullanılmaz hale getirmek
- ✓ Hareketli ya da tehlikeli yerlerde çalışmak
- ✓ Sınırları (istif, hız, voltaj vb.) aşmak
- ✓ Kuralları ve eğitimleri rutin tekrarlamamak

❑ Güvensiz durumlar, bir kazanın ortaya çıkmasına neden olan, çalışma ortamı kaynaklı fiziksel eksiklik ya da kusurlardır.

❑ Güvensiz Durum Örnekleri

- ✓ Koruyucu ekipman bulunmaması
- ✓ Koruyucu ekipmanların kötü durumda olması ya da kontrol edilmemesi
- ✓ Tesisatın kötü durumda olması ya da kontrol edilmemesi
- ✓ Düzensizlik ve temizlikten ödün verme
- ✓ Yetersiz ya da aşırı aydınlatma
- ✓ Yetersiz ya da aşırı havalandırma
- ✓ Güvenlik denetiminin olmaması

- ❑ Güvensiz davranış ve durum oluşmadan tedbirlerin alınması gerekir.
- ❑ Bu tedbirlerden, çalışma ortamının gözetimi çok büyük öneme sahiptir.
- ❑ Çünkü çalışma ortamındaki tehlike ve riskler sürekli değişmektedir.
- ❑ İşverenler ve çalışanlar tedbirlerin alınmasından ve uygulanmasından sorumludurlar.

Merak
Ediyorum

İş birliğine neden ihtiyaç duyulur?

Bir problemi çözebilmek için farklı fikirlere ve farklı disiplinlere ihtiyaç duyulur. Her şeyin üstesinden tek başımıza gelemeyiz. İş birliği içinde olmak kişiyi ve kişinin fikirlerini güçlendirir. Beyin fırtınası yöntemi de mümkün olduğu kadar çok fikir ve önerinin herhangi bir eleştiri veya yargılama olmaksızın tartışılmasını mümkün kılar ki böylece en iyi çözüm yoluna ulaşılabilirsiniz. Bu nedenle, beyin fırtınası yapacağınız ya da yapmasını istediğiniz kişi ve kurumların listesini oluşturmak gerekir.

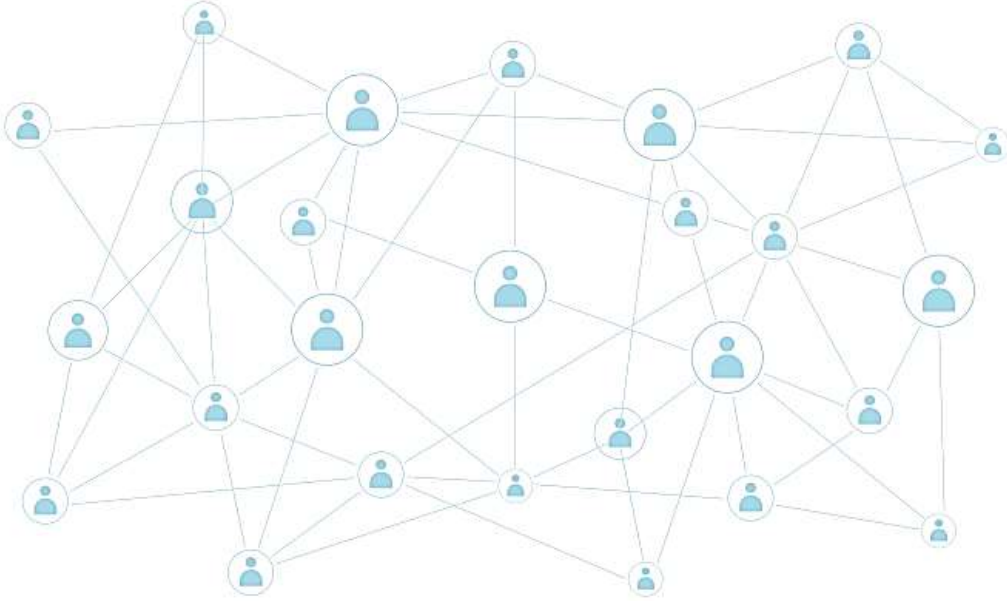

Etkileşim Ağı

- ❑ İş sağlığı ve güvenliğini tehdit eden unsurları giderici tedbirlere yönelik size destek ve rehber olabilecek kişi ve kurumları boşluğa yazınız.
- ❑ Listenizdeki isimleri verilen örnek ağıdaki gibi bir etkileşim ağına yerleştiriniz. Çiziminizi oluştururken kişilerin arasındaki ilişkileri nasıl kurduğunuza ve ne tür çizgilerle gösterdiğinize dikkat ediniz

Etkileşim Ağı

Merak Ediyorum

Etkileşim ağı hangi amaçlar için kullanılır?

Bir problemin çözümü sırasında, problemi anlamak ve çözüme yönelik farklı fikirler geliştirebilmek için farklı bireyler ile disiplinlerarası çalışmalar yürütülür. Örneğin okulunuzdaki kantinin fiziksel ortamı ile ilgili bir problem olduğunu düşünün. Bu probleme çözüm ararken kantini kullanan kişiler probleme maruz kalanlardır. Dolayısıyla kantini kullanan öğretmenler, öğrenciler, temizlik, güvenlik ve kantin personelleri ile etkileşim kurabilirsiniz. Bir etkileşim ağı kurulsa, sizce kimler bu ağı dahil olur? Düşünün. Kantini en çok kullanan kimdir? İşte etkileşim haritası size kimler ile nasıl bağlantılar kurmamız gerektiğini hatırlatır. Belki sizin okulunuzda kantinin konumu dolayısıyla kantini en çok kullanan kişiler güvenlik görevlileri olabilir. Belki de öğrencilerdir. Etkileşim ağı, kişiye kimlerin çözüme nasıl katkı sağlayacağını göstermeye yardımcı olur.

- ❑ İş sağlığı ve güvenliği tedbirleri almak yalnızca çalışanların ya da işverenin sorumluluğunda değildir.
- ❑ İş yerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri çalışan sayısı ve tehlike sınıfına göre aşağıdaki çalışanlarla yürütülür.
 - ✓ İş yeri hekimleri
 - ✓ İş güvenliği uzmanları
 - ✓ Sağlık personeli

- ❑ Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde ise işverenler, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını OSGB den hizmet alarak yerine getirebilmektedir.
- ❑ Ortak sağlık ve güvenlik birimleri (OSGB); gerekli donanım ve personele sahip olan ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yetkilendirilen birimi ifade eder.

Aşağıdaki soruyu düşününüz/araştırınız ve cevaplarınızı yazınız.

1. “Uzman” kelimesi neyi ifade eder? Araştırınız

Aşağıdaki soruyu düşününüz/araştırınız ve cevaplarınızı yazınız.

2. Sizce hangi meslekleri yapan insanlar uzmanlarla görüşme ya da röportaj yaparlar? Bu işi yapan 3 farklı meslek grubu bulabilir misiniz?

Araştırınız.

- ❑ İş yerinde meydana gelen kaza, yangın ve yaralanmaları en aza indirebilmek için öncelikle tehlikelerin farkına varılmalı, belirlenen tehlike ve riskler bildirilmeli, ve tehlike ortadan kaldırılmalıdır.
- ❑ Tüm bunlara rağmen iş yerinde kaza yaşanırsa rapor edilmelidir.

- ☐ İş yerlerinde boş bir rapor genellikle basılı olarak hazır bulunur.
- ☐ Kaza raporu tutulduğunda kazanın neden olduğu hasar ve zarar(maddi ve manevi) belirlenir. İleride benzer bir kaza yaşanmaması için önlem alınırken de bu rapora başvurulur.

03.SG.F01 İŞYERİ KAZA VE MESLEK HASTALIĞI BİLDİRİM FORMU

Düzenlenme tarihi.....

1	İşyerinin	Bölge Müdürlüğü Sicil No : Unvanı : Adresi : İşçi Sayısı : Erkek ☐ Kadın ☐ Çocuk ☐ Ki Hük. ☐ Özürlü ☐ Ajyer ☐
2		Kaza Tarihi : Kaza Gününde İşbaşı Saati : Kazanın olduğu saat : Kazanın Meydana Geldiği Bölüm : Kazada Yaralanan Uzun –Yaralanma Şekli :
3		İşçinin 1. derece yakınının Adı Soyadı : Açık adresi :
4		Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesi Tarihi : Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesi İle Sevk edilenin Çalıştığı Bölüm / İş : Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesinin Türü : Meslek Hastalığının Saptanma Şekli: Periyodik Muayene ile ☐ Üst Kurum Sevki ile ☐ Meslek Hast. Hastanesinde ☐ Diğer ☐

❑ Raporlara geçen ve uzmanların sınıflandırdıkları olası riskler ve risk altındaki meslek grupları şunlardır:

- ✓ Fiziksel Riskler
- ✓ Kimyasal Riskler
- ✓ Biyolojik Riskler
- ✓ Elektriksel Riskler
- ✓ Ergonomik Riskler
- ✓ Psikososyal Riskler

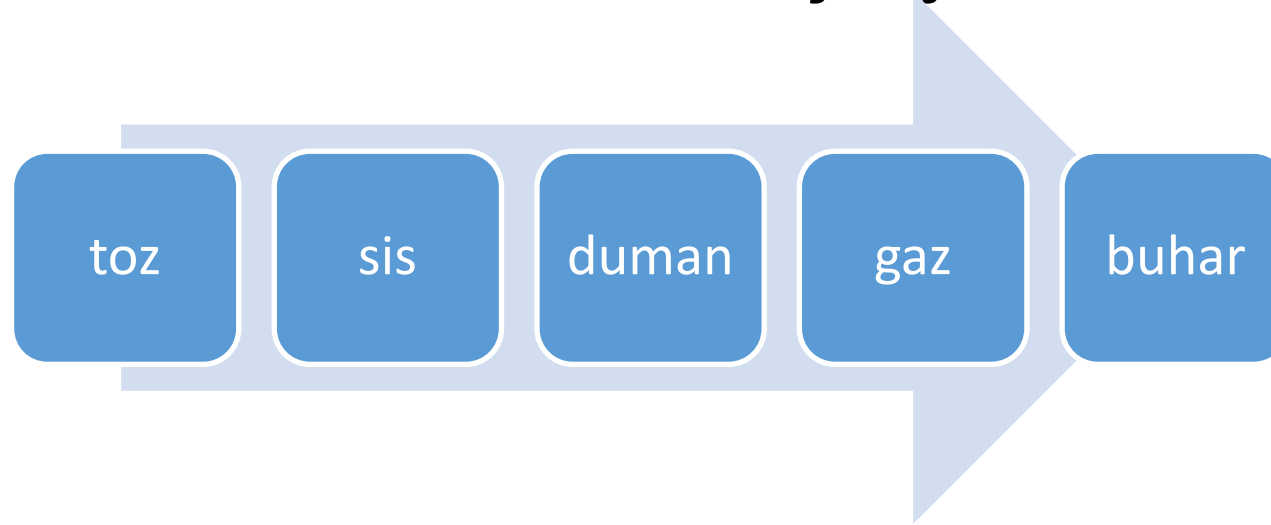
- ❑ Çalışılan ortamın durumu bireyin sağlığı üzerinde etkisi bulunur.
- ❑ Tehlikeli ve çok tehlikeli işlerde çalışanlar fiziksel risk altındadır.
- ❑ Fiziksel riskler;

- ✓ Sıcaklık
- ✓ Nem
- ✓ Aydınlatma
- ✓ Gürültü
- ✓ Titreşim
- ✓ Basınç

- ❑ Tehlikeli kimyasal maddelerin sağlık, güvenli yaşama ortamı ve çevre üzerinde etkileri vardır.
- ❑ Bu maddelere en çok akü imalatı, plastik, petrokimya, deri sektörü, boya ve temizlik maddeleri imalatında karşılaşılır.

Örnek: Solvent buharı, toz, kaynak gazı

- ❑ Biyolojik risk faktörleri, en genel tanımı ile bakteri, virüs, mantar, parazitler vb. organizmalardır.
- ❑ Bu riskle en çok karşılaşan meslek grupları
 - ✓ Ormancılar
 - ✓ Balıkçılar
 - ✓ Nakliyeciler
 - ✓ Tarım sektörü çalışanları
 - ✓ Sağlık sektörü çalışanları
 - ✓ Kasaplar, gıda sektörü çalışanları
 - ✓ Ulaşımda yer hizmetlerinde çalışanlar

- ❑ Ülkemizde iş kazalarının önemli bir kısmı elektrik çarpmalarıdır.
- ❑ Elektriksel riskler tüm sektörlerde görülmekle birlikte özellikle elektrik üretim/dağıtım tesisleri ile metal sektöründe daha fazla görülmektedir.

- ❑ Ergonomik riskler, insan vücudunun sınırlarının dikkate alınmadan düzenlenen iş yeri ortamları nedeniyle, personelin iş verimi düşüşü ve meslek hastalıklarına yakalanmasıdır.
- ❑ Bu riskle en çok karşılaşan meslek grupları
 - ✓ İnşaat, madencilik, sağlık hizmetleri
 - ✓ Lojistik, mobilya, tekstil sektörleri
 - ✓ Büro çalışmaları

- ❑ İşin gerçekleştirildiği toplumsal ve çevresel koşulların psikolojik, toplumsal veya fiziksel hasar açma ihtimaline psikososyal risk denir
- ❑ Bu riskle en çok karşılaşan meslek grupları
 - ✓ Parça başı, vardiyalı ve esnek çalışanlar
 - ✓ Sağlık çalışanları, madenciler
 - ✓ Vasıfsız çalışanlar, çağrı merkezi operatörleri

- ❑ İşin gerçekleştirildiği toplumsal ve çevresel koşulların psikolojik, toplumsal veya fiziksel hasar açma ihtimaline psikososyal risk denir
- ❑ Bu riskle en çok karşılaşan meslek grupları
 - ✓ Parça başı, vardiyalı ve esnek çalışanlar
 - ✓ Sağlık çalışanları, madenciler
 - ✓ Vasıfsız çalışanlar, çağrı merkezi operatörleri

Bir Bilene Soralım

- ☐ Çözüm önerinizi test etmeden önce yapılması gereken bir şey daha var.
- ☐ Sıra konunun uzmanı olan kişilerle ya da kurumlarla görüşerek, çözüm önerinize profesyonel bir bakış katmaya geldi.
- ☐ Görüşme öncesi hazırlayacağınız bir form görüşmenizin akışını planlamanızı kolaylaştırır

Bir Bilene Soralım

GÖRÜŞME FORMU

Görüşülecek kişi/kişiler, kurum/kurumlar

Görüşmenin yeri, zamanı ve süresi

Görüşmenin amacı (problem sorusu)

Görüşme soruları

1.
2.
3.

Görüşmede kullanılacak araçlar (ses/video kaydı, not tutma, telefon görüşmesi)

Görüşmenin değerlendirilmesi

Görüşme soruları

1.
2.
3.

1. Görüşme yapan kişiye görüşmeci denir. Sizce iyi bir görüşmeci hangi özelliklere sahip olmalıdır? Görüşme sırasında nelere dikkat etmelidir?

Aşağıdaki alana yazınız.

2. Görüşmecinin özelliklerini aşağıdaki alana yazınız.

3. Görüşme sırasında dikkat edilmesi gereken hususları aşağıdaki alana yazınız

Mesleğe Hazırlanıyorum

Çalışma dünyasında herkesin belirli bir sorumluluğu vardır. Hangi pozisyonda olursanız olun, hem sizin sorumluluğunuz altında hem de sizden daha üst kademelerde çalışan kişiler olacaktır. Herkesin birbiriyle kurduğu iletişimin yolu ve dili farklıdır. Bu nedenle uzmanlığı sizden fazla ya da farklı olan birisiyle görüşeceğiniz, konuşacağınız zaman nelere dikkat etmeniz gerektiğinin farkında olmalısınız.

Yeni Göreviniz

Hazırladığınız görüşme formuna sadık kalarak görüşeceğiniz kişi ya da kurumla irtibata geçerek, bir randevu talep ediniz. Hem sizin hem de onlar için uygun olan ortak zamanda görüşme formunuzu da yanınıza alarak görüşmeyi gerçekleştirmeye gidiniz.

❑ <http://meslek.eba.gov.tr/materyal.htm>

Meslek Dersleri Kitapları

Önceki Slayt

Neden Okumalıyız?

Verimli Çalışma

Önceki Slayt

Konuyla tanışmanız için öğrenme birimi girişinde verilen sorular

Araştır ve Düşün

Merak Ediyorum

"Bu benim ne işime yarayacak?" sorularınızın yanıtları

Yaptığınız çalışmaların meslek hayatındaki karşılığını özetleyen açıklamalar

Mesleğe Hazırlanıyorum

Etkinlik Zamanı

İş başına geçip deneyerek, tartışarak, keşfederek, alıştırmalar yaparak konuyla ilgili yapacağınız tüm çalışmalar

Sonraki Slayt

Derste öğrendiklerinizi ortaya koymanız için hazırlanmış etkinlikler

Göster Kendini

Bilginin Peşinde

Konuyla ilgili yapabileceğiniz araştırma önerileri

Sonraki Slayt

İlk Slayt